

ondergebracht en nu het hotel "Burlington" staat. Dit postkantoor werd hier geopend op 18 augustus 1821. Derhalve is de datering opgegeven door VERBOUWE fout.

0.104 De lijkstoet van koningin Louise-Marie draait niet de Louisastraat in zoals ook bij VERBOUWE staat maar wel de Kapucijnenstraat. De Komediestraat dankt niet haar naam aan een herberg in deze straat gelegen maar wel aan de theaterzaal die op de eerste verdieping van de "Hoge Wacht" was ingericht sinds midden 18e eeuw.

Deze enkele errata en ook het feit dat niet alle gegevens die op gravures of schetsen terug te vinden zijn niet werden besproken doen niet de minste afbreuk aan deze merkwaardige publicatie.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (25)

door Aimé SMISSAERT (+)

Dinsdag 1e December. -

ACHTENVEERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Rond 9 ure van den morgen komen 30 kanonnen en 74 poederkarren in volle vlucht uit de richting van Middelkerke af.

Rond 10 1/2 ure vliegt eene taube over de stad.

Rond 1 1/2 ure komen uit de richting van Middelkerke een 300 tal gekwetsten, te voet of per kar aan.

Tusschen 2 en 3 ure worden 6 groote kanonnen Middelkerkewaarts opgezonden.

* * *

Sedert twee dagen worden bij eenen electricien (M. Juv. DORCHAIN) van het midden der stad sterke elektrische draden opgeëischt. Wat de Duitschers daarmee zullen uitvoeren is den Heer wijs !

Heden werd aan de statie geene mededeeling angeplakt. Er had ook geen concert plaats op de Groote Markt. Als vergelding hadden wij gansch den dag hevig...kanonmuziek, bijzonderlijk rond 3 ure. Rond 5 ure stopte het geschot.

Duitsche soldaten die van Middelkerke terug kwamen verhaalden dat de Franschen uit Nieupoort, op Westende hadden geschoten en eene batterij Duitsche kanons hadden vernield.

Van in den vroegen morgen waaide eene vlag op den toren der kerk van Wilskerke; het was totaal onmogelijk de vlag te erkennen.

Het gerucht loopt in stad dat Engeland aan Holland uitdrukkelijk zou gevraagd hebben aan wiens zijde dit land zich plaatsen zou en dat Holland voor antwoord had gegeven : *ik voeg mij bij de Bondgenoten.*

Op het kerkhof op het zoogenaamde "Engelsch kerkhof" liggen thans 66 Duitschers begraven.

Heden mocht men op den Nieuwpoortschensteenweg wandelen tot aan

Mariakerke-dorp. Men dan duidelijk op de overblijfsels der duinen tusschen Mariakerke-dorp en Mariakerke-baden 7 kanonnen zien staan alsook een groot kanon achter de duinen tusschen de Dorpstraat en het Museum Stracké.

Vandaag en morgen zullen de bakkers elk 3 zakken meel krijgen en de Cooperatief der Staatsbedienden 5 zakken.

Wij gaan regelrecht naar de rantsoeneering - zoo kan 't niet blijven voortgaan !

* * *

30 vluchtelingen uit klein Westende komen toe en worden gehuisvest in het *Hôtel Fontaine*, in de danszaal *Het Konijntje* (op de Vischmarkt) en in de *Nieuwe Zaal*.

Woensdag 2e December. -

NEGENENVEERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Om de gewoonte niet kwijt te verliezen kregen wij den ganschen dag hevig kanongebulder te hooren.

Omstreeks 9 1/2 ure komt uit de richting van Breedene eene "taube", tamelijk laag gevlogen. In gestrekte vlucht zweeft zij boven de stad en valt op het Poloplein : de naphtebak schoot in brand doch de vlammen konden spoedig gebluscht worden. Ondertusschen vliegt, heel hoog, een vliegenier der Bondgenoten, op dewelken vruchteloos van alle kanten geschoten werd. Ziehier wat er gebeurd was : de vliegenier der Bondgenoten, die uit de richting van Zeebrugge kwam, was door de "taube" achtervolgd geworden, doch was spoedig zeer hoog gekomen. Van uit de hoogte schoot hij op de "taube" die hem achterna was geklommen, trof de naphtebak en kwetste de duitsche vlieger, die zich verplicht zag in gestrekte vlucht te dalen. Een half uur nadien kwam de vliegenier der Bondgenoten terug om een kijke te werpen op zijn slachtoffer, doch de "sauerkrautfresser" onthaalden hem zoo koel dat hij verkoos het zeegat in te steken.

Vanaf 9 1/2 ure in den avond tot omstreeks middernacht, wed een uiterst hevig kanongebulder gehoord, al den kant van Middelkerke.

* * *

Gister en heden werden, (zoals we reeds schreven) door de zorgen van het Hulp of onderstandskomiteit 75 zakken meel uitgedeeld aan de bakkers; Zaterdag zal dezelfde hoeveelheid uitgedeeld worden.

Er dient herinnerd dat dit Komiteit ieder week 39.000 brooden doet uitdeelen. Aan 30 centiemen, maakt zulks meer dan 11.000 Fr per week. De geldmiddelen, waarover het onderstandskomiteit beschikt, zullen het toelaten hulp te verleen tot rond half Januari. Toekomstige week zal het aardappelen uitdeelen.

Ten einde het noodige meel te kunnen bekomen is het Komiteit door de duitschers verplicht geweest briketten te leveren aan de landbouwers, die brandstof van doen hadden om hunne vruchten te dorschen. Zodoende zal de stad voor een 3 tal weken, misschien een weinig langer, van brood voorzien zijn, doch de voorraad zal zeer schaarsch zijn.

Wat daarna gebeuren zal, is een raadsel. Op aandringen van het Onderstandkomiteit heeft het Oostensch Gemeentebestuur een schrijven gericht tot den heer JANSSENS, vertegenwoordiger voor West-Vlaanderen bij het Komiteit dat samengesteld werd met het doel in ons land, onder Hollandsche of Spaansche vlag Amerikaansche tarwe binnen te brengen. Wellicht komt den eenen of den anderen dag antwoord op dit schrijven.

Thans worden te Oostende ruim 4.000 noodlijdende huisgezinnen geholpen, n.l. ongeveer 400 door het Weldadigheidsbureel, 1.000 door den "Katholieken Volksbond", 63 door "Help U Zelf" en 300 door de socialisten.

* * *

Heden werd de volgende plakbrief in 't Vlaamsch, Fransch en duitsch, uitgevaardigd :

BERICHT BETREKKELIJK DE AANSCHAFFING VAN KOLEN

Alle koolhandelaars en bijzonderen moeten hunnen voorraad van kolen bestellen (ten minsten eenen wagon en zoo noodig met verschilligen in gemeen) bij denzelfden leverancier, rechtstreeks aan de koolmijnen of bij de handelaars in 't groot.

De noodige briefwisseling neemt de volgende richting.

De koper geeft zijnen brief open aan den Plaatskommandant.

Het adres luidt :

AN DEN ARMEE-POSTDIREKTOR 4.

Een tweede briefomslag met het adres van den leverancier moet terzelfdertijd besteld worden. De Leger-Postdirekteur laat dan die brieven aan de leveranciers geworden. Het antwoord volgt denzelfden weg. De leverancier bestelt zijnen brief open (vergezeld van een briefomslag met het adres van den koper) aan den heer Directeur van den Legerpost 4; deze overhandigt den brief weder aan den koper.
Oostende, den 30 November 1914.

O. WINS

Majoor en Plaatskommandant

* * *

M. Pieter VANDEWEGHE, aannemer en burgemeester van Steene, werd heden door de Duitschers aangehouden in het gemeentehuis dezer gemeente en per rijtuig naar de Kommandantur, in de Ooststraat, gebracht.

Een landbouwer van Steene had haver, stroo, voeder enz. moeten leveren aan de Duitsche soldaten, op een rekvisitiebriefje. Onze landbouwer wilde dit briefje doen wettigen door de gemeenteoverheid van Steene doch de heer burgemeester deed hem met recht opmerken dat zulks niet wettig was, de opeiseling niet gedaan zijnde geworden aan de gemeente zelve. "Na de oorlog, voegde hij erbij, en misschien eerder, zult gij voldaan worden, maar iets onwettigs kan ik toch niet geldig verklaren".

Het feit kwam ter oor van de Duitschers die, zooals wij hierboven schreven, M. VANDEWEGHE aanhielden. In de Kommandantur werd hij langdurig ondervraagd door den lieftalligen (oh zoo !) beleefderik, waarvan wij in onze notas van Vrijdag 27 November gewaagden. Ten slotte werd hij losgelaten.

Het gerucht loopt sedert eenige dagen in stad dat duitsche timmerlieden en werklieden der Kruppfabriek in de werkhuizen van het Zeewezen werkzaam zijn, volgens de eenen om ijzere bruggen te maken, volgens andere om onderzeeërs in malkaar te zetten.

Gister en heden werden bij middel van groote motorwagens, stukken van ijzere bruggen Leffinghewaarts en Middelkerkewaarts opgestuurd. Werden die bruggen nu gemaakt in de werkhuizen van het Zeewezen ofwel, volgens sommigen, in de werkhuizen van eenen welgekende Oostendschen aannemer, dit weten wij niet !

Deze namiddag ontmoetten wij eene werkersvrouw, die op geene andere wijze hare woede jegens de duitschers kon uitdrukken dan met het volgende : "Die smerige weegluizen kruipen overal in !".

Wij moesten onwillekeurig lachen - en toch had die vrouw geen overschot van gelijk ? Waren nu eens alle oostendsche vrouwen van haar gedacht en schuwden zij de soldaten van Willem de Meinedige als het ongedierte ! Maar, eilaas, tot eeuwige schande van een deel van het oostendsch vrouwvolk dient eens te meer het schandelijk gedrag aangestipt van zekere vrouwspersonen, die...maar al te vertrouwelijk met de duitschers omgaan ! Hoe langer de bezetting duurt, hoe slechter het wordt, hoe schaamtelooser zekere vrouwen, zekere jonge meisjes, ja zekere kinderen van 13, 14, 15 jaar zich gedragen !

Doch genoeg daarover ! Werpen wij een sluier over die schanddaden en vertroosten wij ons met het zielverheffend en troostend voorbeeld ons ieder dag in onze kerken gegeven door DAT deel onzer bevolking, God, Vaderland, huisgezin en goede zeden getrouw !

* * *

De duitschers kloegen er over dat schier al de winkels met het vallen van den avond gesloten zijn. Men antwoordde hun dat zulks voortkwam doordat de menschen geen gas mochten branden. Daarop wordt toelating verleend aan de winkels gas te gebruiken voor de verlichting op voorwaarde dat zij tot 's avonds 7 u. open blijven.

Het vliegmachien der Bondgenooten dat deze morgen op de duitsche "taube" schoot, wierp eene bom uit op de halve maan en haven (lunette de l'avant-port), waar de duitschers verschansingen maken. Geene schade werd aangericht, doch loopen dat de duitschers deden, loopen, 't was net als om prijs ! Enkel toen het vliegmachien reeds ver weg was, schoten ze hunne kanonnen af met het eenigste gevolg een groot getal ruiten op den Vuurtorenwijk te breken.

De stad werd verwittigd dat binnen kort 800 aardewerkers zullen aankomen, die eten en inwoon zullen moeten krijgen op kosten der stad. Daarvan zullen 600 gestoken worden in het *Royal Palace Hôtel*, en 't overschot in 't oud militair hospitaal.

De duitsche slokoppen hebben nu goesting achter kreeften : al de kreeften, nog in stad te vinden, worden opgeëischt en worden door een schildwacht bewaakt. Daar er slechts een 100 tal kilos gevonden werden, zal die "wacht" niet lang duren !

Schier ieder dag nemen de duitschers kanonnen weg van den Vuurtorenwijk en brengen ze naar stad. Op de halve maan der voorhaven staat thans slechts een kanon meer, doch wie weet werden

er geene weggeborgen in de verschansingen die zij daar maken !

Op het duitsche kerkhof, achter het Militair Hospitaal, zijn thans 44 graven, doch het getal ondergedompelde duitschers is een weinig grooter, want verscheidene malen werden 2 en 3 lijken in een graf begraven.

* * *

M. Victor DEWULF-LAPON, bierhandelaar, wonende Romestraat 8, werd heden door de duitschers gevankelijk naar Brugge overgebracht. 2 soldaten bewaken zijn huis. Ziehier wat aangaande deze aanhouding verteld werd : M. DEWULF had aan deserteerende duitschers burgerskostuimen verschaft. Een officier en 2 soldaten boden zich ten zijnent aan en vroegen, weenend, kleederen. M. DEWULF voldeed aan hun verzoek...en werd door hen zelve bij de kraag gevat. Zijne vrouw moest al het in huis zijnde geld afgeven.

(wordt vervolgd)

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIETARD

KATHOLIEKE VOLKSBOND

De Katholieke Volksbond werd opgericht te Oostende in 1903 en ze groepeerd nu alle Sociale Diensten van de Katholiek Partij.

Het Katholiek Volkshuis werd ingehuldigd op 5 oktober 1913 en ze was gelegen in de Stockholmstraat (thans Kan. Dr. L. Colensstraat). Op deze plaats was er voordien een jongensschool die in 1912 werd gesloopt.

In 1960 werd dit Volkshuis afgebroken evenals de aangrenzende cinema "Nova". Thans zijn de kantoren van de Volksbond gelegen in de Ieperstraat, waar zich vroeger de broederschool voor jongens bevond.

Ieder jaar werd er feest gevierd en werd een verdienstelijk bestuurslid of medestichter gehuldigd. In 1904 was het de heer A. VANWETTER die werd vereremerkt.

De hieronder afgebeelde en beschreven medaille is deze die in 1904, ter gelegenheid van de tombola, aan dhr. A. VANWETTER werd geschonken.

MEDAILLE IN ZILVER 0 26 mm MET BOL EN RING

R. OSTENDE

Gekroond wapenschild van Oostende boven 2 gekruiste takkenbundels.

A. DISPERSYN

V. Een tekst verdeeld over 5 lijnen :

KATH. VOLKSBOND/ AAN/ A. VANWETTER/ TOMBOLA/ 1904